

**Propozycje poprawek do projektu ustawy o ochronie i pomocy dla pokrzywdzonego i świadka (druk nr 2653)  
dalej „projekt Ustawy”**

pierwotne brzmienie przepisu w projekcie Ustawy	brzmienie po wprowadzeniu poprawek	uzasadnienie dla wprowadzenia poprawek
<p><b>Art. 1.</b> 3. Osobami najbliższymi są osoby wymienione w art. 115 § 11 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553, z późn. zm.).</p>	<p><b>Art. 1</b> 3. Członkami rodziny są osoby wymienione w art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493, z późn. zm.)</p>	<p>Definicja z art. 115 § 11 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553, z późn. zm.), dalej Kodeks karny, <b>nie jest zgodna</b> z przepisami Dyrektywy 2012/29/UE z dnia 25 października 2012 r. ustanawiającej normy minimalne w zakresie praw, wsparcia i ochrony ofiar przestępstw (Dz. Urz. UE. L Nr 315, str. 57), dalej „Dyrektywa”, którą - w założeniu - implementować ma niniejszy projekt Ustawy. Dyrektywa znacznie szerzej definiuje bowiem pojęcie członka rodziny. Zgodnie z art. 2 ust. 1 lit. b) Dyrektywy „członkowie rodziny” oznaczają „<i>małżonka, osobę pozostającą z ofiarą, w sposób trwały i ciągły, w bliskim pożyciu we wspólnym gospodarstwie domowym, krewnych w linii prostej, rodzeństwo oraz osoby pozostające na utrzymaniu ofiary</i>”. W polskim porządku prawnym obowiązuje definicja legalna „członków rodziny”, która w pełniejszym zakresie niż Kodeks karny wypełnia treść definicji zawartej w Dyrektywie. Jest nią definicja „członka rodziny” zawarta w art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.), zgodnie z którą przez „członka rodziny” należy rozumieć „<i>osobę najbliższą w rozumieniu art. 115 § 11 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny (Dz.U. Nr 88, poz. 553, z późn. zm.), a także inną osobę wspólnie zamieszkującą lub gospodarującą</i>”.</p> <p>Stąd – by w pełniejszym stopniu zaimplementować przepisy Dyrektywy, zaproponowano zmianę definicji osoby najbliższej na pojęcie członka rodziny. Zamiana tego pojęcia musi zostać analogicznie w prowadzona w kolejnych przepisach projektu Ustawy.</p>

<p><b>Art. 2.</b> Przy ocenie stopnia zagrożenia dla życia i zdrowia pokrzywdzonego, świadka lub osób najbliższych bierze się pod uwagę ich właściwości i warunki osobiste, związek ze sprawcą, rodzaj, sposób i okoliczności popełnienia czynu oraz motywację sprawcy.</p>	<p><b>Art. 2.</b> ust. 1. Przy ocenie stopnia zagrożenia dla życia i zdrowia pokrzywdzonego, świadka lub członków rodziny bierze się pod uwagę <b>ich cechy osobowe</b>, rodzaj, sposób i okoliczności popełnienia czynu oraz motywację sprawcy.</p> <p>ust. 2. Pod pojęciem cech osobowych rozumie się cechy takie jak wiek, płeć oraz tożsamość i ekspresja płciowa, pochodzenie etniczne, rasa, religia, orientacja seksualna, stan zdrowia, niepełnosprawność, płynne niewładanie językiem polskim, związek ze sprawcą lub zależność od niego, uprzednia wiktyimizacja.</p> <p>ust. 3. Szczególną ochroną należy objąć pokrzywdzonych, którzy są ofiarami przemocy, w tym seksualnej, ofiarami przestępstw terrorystycznych, przestępczości zorganizowanej, handlu ludźmi, gdy motywacją działań sprawcy były uprzedzenia lub nienawiść oraz pokrzywdzonych małoletnich.</p> <p>ust. 4. Ocena stopnia zagrożenia dla życia i zdrowia pokrzywdzonego, świadka lub członków rodziny sporządzana jest na podstawie wystandaryzowanego narzędzia. Szczegółowy tryb dokonywania oceny oraz wzór narzędzia określi w rozporządzeniu minister sprawiedliwości w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych.</p>	<p>Art. 2 projektu Ustawy w obecnym brzmieniu nie pozwala na dokonanie pełnej oceny zagrożenia dla życia i zdrowia pokrzywdzonego, świadka oraz członków rodziny, obejmującej w szczególności wskazane wyraźnie przez Dyrektywę przesłanki. Zgodnie bowiem z pkt 56 preambuły Dyrektywy „<i>przy indywidualnej ocenie należy uwzględnić takie <b>cechy osobowe ofiary, jak wiek, płeć oraz tożsamość i ekspresja płciowa, pochodzenie etniczne, rasa, religia, orientacja seksualna, stan zdrowia, niepełnosprawność, prawa do pobytu, problemy z komunikacją, związek ze sprawcą lub zależność od niego, doświadczenie przestępstwa w przeszłości.</b> Należy w tym zakresie uwzględnić również rodzaj i charakter oraz okoliczności przestępstwa, na przykład: czy chodzi o przestępstwo z nienawiści, wynikające z uprzedzeń lub dyskryminacji, przemoc seksualną, przemoc w bliskich związkach, przypadki gdy sprawcą była osoba nadużywająca stosunku zależności, czy miejsce zamieszkania ofiary znajduje się na obszarze o dużej przestępczości lub zdominowanym przez gangi lub czy ofiara nie pochodzi z państwa członkowskiego, w którym popełniono przestępstwo</i>”.</p> <p>Co istotne, dotychczasowa praktyka stosowania wskazanych w art. 2 projektu Ustawy w obecnym brzmieniu kryteriów oceny stopnia zagrożenia (tj. wywodzących się z Kodeksu karnego kryteriów „<i>właściwości i warunków osobistych</i>”) przez podmioty uczestniczące w postępowaniu karnym, a w szczególności przez Policję, w bardzo wielu przypadkach nie pozwala na prawidłową identyfikację szczególnych potrzeb pokrzywdzonych w zakresie ich ochrony. Pozostawienie art. 2 projektu Ustawy w obecnym brzmieniu rodzi poważne ryzyko utrwalenia tej praktyki, a tym samym, nieprawidłowej implementacji Dyrektywy. Z tych względów zasadne jest literalne wyszczególnienie wszystkich kryteriów w postaci katalogu cech osobowych wskazanych w treści Dyrektywy.</p>
---	--	---

Ponadto, z uwagi na fakt, iż wśród ofiar handlu ludźmi, terroryzmu, przestępczości zorganizowanej, przemocy w bliskich związkach, przemocy seksualnej lub wykorzystywania seksualnego, przemocy na tle płciowym, przestępstw z nienawiści oraz wśród ofiar będących osobami niepełnosprawnymi lub dziećmi występuje na ogół duża liczba przypadków wtórnej i ponownej wiktymizacji, zastraszania oraz odwetu, Dyrektywa w pkt 57 preambuły zobowiązuje Państwa Członkowskie do dokonywania szczególnie dokładnej oceny, czy wskazane powyżej kategorie ofiar zagrożone są tego rodzaju wiktymizacją, a także nakazuje przyznać im szczególne środki ochrony. Tym samym w celu zagwarantowania ofiarom o szczególnych potrzebach w zakresie ochrony należytych środków (o których mowa w art. 23 Dyrektywy), niezbędne jest prawidłowe i pełne ich zidentyfikowanie przez przedstawicieli organów władzy publicznej. W tym celu konieczne jest wskazanie tych kryteriów w przepisach ustawy, bowiem trudno zakładać, iż funkcjonariusze sięgną po przepisy i wytyczne zawarte bezpośrednio w Dyrektywie.

Wreszcie, projekt Ustawy w obecnym brzmieniu nie określa szczegółowej procedury i zasad dokonywania oceny stopnia zagrożenia dla życia i zdrowia pokrzywdzonego, wobec czego niezbędne jest wprowadzenie wystandardyzowanych narzędzi oraz procedur pozwalających na efektywne dokonywanie tego rodzaju oceny. Mając na uwadze, iż te narzędzia i procedury będą stosowane również przez funkcjonariuszy Policji, zasadne jest współdziałanie przy ich określeniu ministra sprawiedliwości z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych.

<p><b>Art. 3.</b></p> <p>1. Do środków ochrony i pomocy należą:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1) ochrona na czas czynności procesowej;</li> <li>2) ochrona osobista;</li> <li>3) pomoc w zakresie zmiany miejsca pobytu.</li> </ol>	<p><b>Art. 3.</b></p> <p>1. Do środków ochrony i pomocy należą:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1) ochrona na czas czynności procesowej;</li> <li>2) ochrona osobista;</li> <li>3) pomoc w zakresie zmiany miejsca pobytu;</li> <li>4) <b>inne adekwatne rodzaje wsparcia, w tym nieodpłatna pomoc psychologiczna i prawna.</b></li> </ol>	<p>Art. 2 projektu Ustawy w obecnym brzmieniu nie pozwala na zagwarantowanie wszystkich przewidzianych w Dyrektywie środków wspierania pokrzywdzonych przestępstwem. W szczególności odnosi się to do braku zagwarantowania nieodpłatnej pomocy psychologicznej oraz prawnej przewidzianej w art. 9 Dyrektywy. Przewidywane przez Dyrektywę formy wsparcia w zakresie udzielania pomocy psychologicznej obejmują m.in.: informacje o wszelkich istniejących specjalistycznych służbach wsparcia lub bezpośrednio kierowanie do tych służb (art. 9 ust. 1 lit. b Dyrektywy) oraz wsparcie emocjonalne wraz ze wsparciem psychologicznym, gdy jest ono dostępne (art. 9 ust. 1 lit. c Dyrektywy). W zakresie pomocy prawnej Dyrektywa przewiduje jako formę wsparcia m.in. informacje, doradztwo i wsparcie dotyczące praw ofiar, w tym w zakresie korzystania z krajowych systemów odszkodowań za szkody poniesione wskutek przestępstwa oraz dotyczące roli ofiar w postępowaniu karnym, także w zakresie przygotowania do udziału w procesie sądowym (art. 9 ust. 1 lit. a Dyrektywy) oraz doradztwo dotyczące zagrożenia wtórną i ponowną wiktymizacją, zastraszaniem oraz odwetem i sposobów zapobiegania tym zjawiskom – o ile takie doradztwo nie jest zapewniane przez inne służby publiczne lub prywatne (art. 9 ust. 1 lit. e Dyrektywy), a w Polsce system taki co do zasady nie obowiązuje.</p>
<p><b>brak uregulowania</b></p>	<p><b>Art. 3</b></p> <p>3. Udzielając środków ochrony i pomocy komendant wojewódzki (Stołeczny) policji współpracuje w tym zakresie, na zasadzie partnerstwa, z organizacjami pozarządowymi.</p>	<p>Proponowane rozwiązanie stanowi wyraz realizacji podkreślanej przez Dyrektywę celowości współpracy pomiędzy Państwami Członkowskimi a organizacjami pozarządowymi. Zgodnie bowiem z pkt 62 preambuły Dyrektywy: „państwa członkowskie powinny zachęcać do działania organizacje społeczeństwa obywatelskiego, w tym uznane i aktywne organizacje pozarządowe pracujące z ofiarami przestępstw, a także blisko z tymi organizacjami współpracować, zwłaszcza w ramach inicjatyw służących opracowywaniu strategii, kampanii informacyjnych i uświadamiających, programów badawczych i edukacyjnych oraz szkoleń, jak również w ramach monitorowania i oceny skutków</p>

		<p><i>środków służących wspieraniu i ochronie ofiar przestępstw”.</i></p> <p>Przyjęte rozwiązanie wzorowane jest na obowiązujących już przepisach regulujących współpracę organów administracji publicznej z organizacjami pozarządowymi w ustawie o pomocy społecznej. Zgodnie z art. 2 ust. 2 tej ustawy <i>„pomoc społeczną organizują organy administracji rządowej i samorządowej, współpracując w tym zakresie, na zasadzie partnerstwa, z organizacjami społecznymi i pozarządowymi, Kościołem Katolickim, innymi kościołami, związkami wyznaniowymi oraz osobami fizycznymi i prawnymi”.</i></p> <p>Ponadto wprowadzenie proponowanej poprawki odpowiadać będzie również obecnie występującej sytuacji, gdy wsparcie dla osób pokrzywdzonych przestępstwem w Polsce w większości świadczony jest przez organizacje pozarządowe.</p>
<p><b>Art. 4.</b> 1. Ochrona na czas czynności procesowej może zostać udzielona w przypadku zagrożenia dla życia lub zdrowia osoby chronionej.</p>	<p><b>Art. 4.</b> 1. <b>Ochrony</b> na czas czynności procesowej <b>udziela się</b> w przypadku zagrożenia dla życia lub zdrowia osoby chronionej.</p>	<p>Art. 4 projektu Ustawy w obecnym brzmieniu nie pozwala na pełne zrealizowanie nałożonego na państwa członkowskie przez Dyrektywę obowiązku obligatoryjnego (a nie fakultatywnego) udzielenia ochrony (również na czas czynności procesowej) ofiarom o szczególnych potrzebach w zakresie ochrony. Zgodnie z art. 18 Dyrektywy <i>“bez uszczerbku dla prawa do obrony państwa członkowskie <b>zapewniają</b> dostępność środków służących ochronie ofiar i członków ich rodzin przed wtórną i ponowną wiktymizacją, zastraszaniem oraz odwetem – w tym także środków przeciwko ryzyku szkód, emocjonalnych lub psychologicznych – oraz służących ochronie godności ofiar <b>podczas przesłuchania lub składania zeznań</b>. W razie konieczności środki takie <b>obejmują</b> także procedury fizycznej ochrony ofiar i członków ich rodzin przewidziane w prawie krajowym”.</i></p> <p>Ponadto, gdy czynność procesowa ma być przeprowadzona w obecności sprawcy, art. 19 ust. 1 Dyrektywy (określający obowiązki Państw Członkowskich w tym zakresie), wskazuje, że <i>„Państwa</i></p>

		<p>członkowskie <b>ustanawiają</b> warunki niezbędne do zapewnienia możliwości uniknięcia kontaktu między ofiarami i, w razie konieczności, członkami ich rodzin a sprawcą w pomieszczeniach, gdzie prowadzone jest postępowanie karne, chyba że ze względu na dobro postępowania taki kontakt jest wymagany”.</p> <p>Wreszcie, zgodnie z art. 23 ust. 3 Dyrektywy „ofiaram o szczególnych potrzebach w zakresie ochrony określonym zgodnie z art. 22 ust. 1 <b>udostępnia się</b> podczas postępowania sądowego:</p> <p>a) środki <b>zapewniające</b> unikanie kontaktu wzrokowego między ofiarami a sprawcami, <b>również w trakcie składania zeznań</b>, dzięki zastosowaniu odpowiednich środków, w tym technologii komunikacyjnych;</p> <p>b) środki <b>służące</b> temu, by ofiara <b>mogła zostać przesłuchana pod jej nieobecność na sali sądowej</b>, w szczególności dzięki wykorzystaniu odpowiednich technologii komunikacyjnych;</p> <p>d) środki <b>umożliwiające przeprowadzenie przesłuchania bez obecności publiczności”</b>.</p>
<p><b>Art. 5.</b></p> <p>1. Ochrona osobista może zostać udzielona w przypadku wysokiego stopnia zagrożenia dla życia lub zdrowia osoby chronionej w związku z postępowaniem karnym lub karnym skarbowym, jeżeli zachodzi konieczność długotrwałej ochrony, w sprawach, których rozpoznanie w pierwszej instancji należy do właściwości sądu okręgowego, a w szczególnie uzasadnionych przypadkach także w innych sprawach.</p>	<p><b>Art. 5.</b></p> <p>1. <b>Ochrony osobistej udziela się</b> w przypadku wysokiego stopnia zagrożenia dla życia lub zdrowia osoby chronionej w związku z postępowaniem karnym lub karnym skarbowym, jeżeli zachodzi konieczność długotrwałej ochrony.</p>	<p>Art. 5 ust. 1 projektu Ustawy w obecnym brzmieniu nie pozwala na pełne zrealizowanie nałożonego na państwa członkowskie przez Dyrektywę obowiązku obligatoryjnego (a nie fakultatywnego) udzielenia ochrony (również osobistej) ofiarom o szczególnych potrzebach w zakresie ochrony.</p> <p>W szczególności za nieuzasadnione należy uznać zawężenie kategorii czynów zabronionych (w stosunku do których państwo byłoby zobligowane do udzielenia ochrony osobistej) wyłącznie do czynów, które, zgodnie z właściwością rzeczową, są rozpoznawane przez sądy okręgowe.</p> <p>W tym miejscu należy wskazać, iż Dyrektywa nie przewiduje możliwości takiego wyłączenia, nakazując wręcz objąć jednolitą ochroną wszystkich pokrzywdzonych o szczególnych potrzebach w zakresie ochrony. Zgodnie bowiem z pkt 57 preambuły</p>

Dyrektywy „**wśród ofiar handlu ludźmi, terroryzmu, przestępczości zorganizowanej, przemocy w bliskich związkach, przemocy seksualnej lub wykorzystywania seksualnego, przemocy na tle pciowym, przestępstwa z nienawiści oraz wśród ofiar będących osobami niepełnosprawnymi lub dziećmi** występuje na ogół duża liczba przypadków wtórnej i ponownej wiktymizacji, zastraszania oraz odwetu. **Należy szczególnie dokładnie ocenić, czy takie ofiary zagrożone są tego rodzaju wiktymizacją, zastraszaniem oraz odwetem, i należy założyć, że w przypadku tych ofiar szczególne środki ochrony będą przydatne**”.

Tymczasem, ograniczenie obowiązku udzielenia ochrony osobistej wyłącznie do pokrzywdzonych w sprawach rozpoznawanych przed sądem okręgowym powoduje, że z dużym prawdopodobieństwem z ochrony tej nie będą mogli skorzystać, np. pokrzywdzeni w sprawach o zgwałcenie (art. 197 § 1 oraz § 2 Kodeksu karnego), znęcanie się (art. 207 § 1, § 2 oraz § 3 Kodeksu karnego), propagowanie faszyzmu i totalitaryzmu (art. 256 § 1 oraz § 2 Kodeksu karnego) czy znieważenie grupy lub osoby z powodu jej przynależności narodowej, etnicznej, rasowej, wyznaniowej albo z powodu jej bezwyznaniowości (art. 257 Kodeksu karnego).

Zatem przyjęcie takiego ograniczonego katalogu przestępstw, objętych przepisami ustawy, spowoduje niewdrożenie przepisów Dyrektywy.

<p><b>Art. 5</b></p> <p>2. Ochrona osobista może polegać na:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1) stałej obecności funkcjonariuszy Policji w pobliżu osoby chronionej;</li> <li>2) czasowej obecności funkcjonariuszy Policji w pobliżu osoby chronionej;</li> <li>3) czasowej obserwacji osoby chronionej i otoczenia, w którym przebywa;</li> <li>4) wskazaniu osobie chronionej bezpiecznego miejsca przebywania oraz czasu i bezpiecznego sposobu przemieszczania się;</li> <li>5) określeniu zakresu, warunków i sposobu kontaktowania się osoby chronionej z innymi osobami.</li> </ol>	<p><b>Art. 5</b></p> <p>2. Ochrona osobista może polegać na:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1) stałej obecności funkcjonariuszy Policji w pobliżu osoby chronionej;</li> <li>2) czasowej obecności funkcjonariuszy Policji w pobliżu osoby chronionej;</li> <li>3) czasowej obserwacji osoby chronionej i otoczenia, w którym przebywa;</li> <li>4) <b>zapewnieniu</b> osobie chronionej bezpiecznego miejsca przebywania oraz czasu i bezpiecznego sposobu przemieszczania się.</li> </ol>	<p>Art. 5 ust. 2 projektu Ustawy w obecnym brzmieniu nie pozwala na pełne zrealizowanie nałożonego na państwa członkowskie przez Dyrektywę obowiązku zapewnienia (a nie jedynie wskazania) pokrzywdzonemu bezpiecznego miejsca przebywania oraz czasu i bezpiecznego sposobu przemieszczania się.</p> <p>Zgodnie bowiem z art. 9 ust. 3 lit a) Dyrektywy „o ile nie jest to zapewniane przez inne służby publiczne lub prywatne, specjalistyczne służby wsparcia, o których mowa w art. 8 ust. 3, <b>przygotowują i zapewniają co najmniej: schroniska lub inne odpowiednie zakwaterowanie zastępcze dla ofiar potrzebujących bezpiecznego miejsca ze względu na bezpośrednie ryzyko wtórnej i ponownej wiktyimizacji, zastraszania oraz odwetu</b>”.</p> <p>Użycie w art. 5 ust. 2 projektu Ustawy określenia „wskazanie” może zaś prowadzić do przyjęcia, że na państwie spoczywa wyłącznie obowiązek informacyjny, który nie obejmuje konieczności zorganizowania stosownych miejsc, środków oraz personelu w celu realizacji gwarancji, o której mowa w tym przepisie.</p> <p>Ponadto z uwagi na fakt, iż wskazany w art. 5 ust. 2 projektu Ustawy katalog powinien wymieniać wyłącznie uprawnienia pokrzywdzonego oraz skorelowane z nim obowiązki państwa (w zakresie ochrony osobistej), należy z niego usunąć art. 5 ust. 2 pkt 5. Przepis ten nakłada bowiem na pokrzywdzonego obowiązek (w postaci ograniczeń), który nie tylko nie został przewidziany w Dyrektywie, ale również nie powinien zostać umiejscowiony w tym przepisie z uwagi na zasady techniki prawodawczej, jak również z uwagi na zakaz powtórnej wiktyimizacji pokrzywdzonego przez działania państwa.</p>
--	---	---



<p><b>Art. 6.</b> 1. Pomoc w zakresie zmiany miejsca pobytu może zostać udzielona w przypadku wysokiego stopnia zagrożenia dla życia lub zdrowia osoby chronionej w związku z postępowaniem karnym lub karnym skarbowym, jeżeli zachodzi konieczność długotrwałej ochrony, a inne środki ochrony i pomocy mogą być niewystarczające, w sprawach, których rozpoznanie w pierwszej instancji należy do właściwości sądu okręgowego, a w szczególnie uzasadnionych przypadkach także w innych sprawach.</p>	<p><b>Art. 6.</b> 1. <b>Pomocy</b> w zakresie zmiany miejsca pobytu <b>udziela się</b> w przypadku wysokiego stopnia zagrożenia dla życia lub zdrowia osoby chronionej w związku z postępowaniem karnym lub karnym skarbowym, jeżeli zachodzi konieczność długotrwałej ochrony, a inne środki ochrony i pomocy mogą być niewystarczające.</p>	<p>Art. 6 ust. 1 projektu Ustawy w obecnym brzmieniu nie pozwala na pełne zrealizowanie nałożonego na państwa członkowskie przez Dyrektywę obowiązku obligatoryjnego (a nie fakultatywnego) udzielenia ochrony (również w zakresie zmiany miejsca pobytu) ofiarom o szczególnych potrzebach w zakresie ochrony.</p> <p>W szczególności, nieuzasadnione jest zawężenie kategorii czynów zabronionych (w stosunku do których państwo byłoby zobligowane do udzielenia ochrony w zakresie zmiany miejsca pobytu) wyłącznie do czynów, które, zgodnie z właściwością rzeczową są rozpoznawane przez sądy okręgowe.</p> <p>W tym miejscu należy wskazać, iż Dyrektywa nie przewiduje możliwości takiego wyłączenia i nakazuje objąć jednolitą ochroną wszystkich pokrzywdzonych o szczególnych potrzebach w zakresie ochrony. Zgodnie bowiem z pkt 57 preambuły Dyrektywy <i>„wśród ofiar handlu ludźmi, terroryzmu, przestępczości zorganizowanej, przemocy w bliskich związkach, przemocy seksualnej lub wykorzystywania seksualnego, przemocy na tle płciowym, przestępstwa z nienawiści oraz wśród ofiar będących osobami niepełnosprawnymi lub dziećmi występuje na ogół duża liczba przypadków wtórnej i ponownej wiktymizacji, zastraszania oraz odwetu. Należy szczególnie dokładnie ocenić, czy takie ofiary zagrożone są tego rodzaju wiktymizacją, zastraszaniem oraz odwetem, i należy założyć, że w przypadku tych ofiar szczególne środki ochrony będą przydatne”</i>.</p> <p>Tymczasem, ograniczenie obowiązku udzielenia ochrony w zakresie zmiany miejsca pobytu wyłącznie do pokrzywdzonych w sprawach rozpoznawanych przed sądem okręgowym powoduje, że z dużym prawdopodobieństwem z ochrony tej nie będą mogli skorzystać np. pokrzywdzeni w sprawach o zgwałcenie (art. 197 § 1 oraz § 2 Kodeksu karnego), znęcanie się (art. 207 § 1, § 2 oraz § 3 Kodeksu karnego), propagowanie faszyzmu i totalitaryzmu (art.</p>
--	---	--

		256 § 1 oraz § 2 Kodeksu karnego) czy znieważenie grupy lub osoby z powodu jej przynależności narodowej, etnicznej, rasowej, wyznaniowej albo z powodu jej bezwyznaniowości (art. 257 Kodeksu karnego).
--	--	---

<p><b>brak uregulowania</b></p>	<p><b>Art. 6.</b></p> <p>3. Wskazane w art. 3 ust. 1 pkt 4 inne adekwatne rodzaje wsparcia oznaczają w szczególności: udzielenie nieodpłatnej pomocy psychologicznej, prawnej, medycznej, w zakresie tłumaczenia z języka obcego lub języka migowego. Rodzaj udzielanej pomocy powinien być indywidualnie dostosowywany do potrzeb pokrzywdzonego, świadka lub członków ich rodziny, a przy jej przyznawaniu należy wziąć pod uwagę wytyczne wskazane w art. 2 ust. 3.</p> <p>4. Pomoc, o której mowa w ust. 2 oraz 3, komendant wojewódzki (Stołeczny) Policji może zlecić w formie dotacji na finansowanie lub dofinansowanie realizacji zleconego zadania organizacjom pozarządowym, o których mowa w art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2014 r., poz. 1118 z późn. zm.) oraz podmiotom wymienionym w art. 3 ust. 3 tej ustawy, prowadzącym działalność statutową w zakresie pomocy ofiarom przestępstw.</p> <p>5. Do zlecenia zadań, o których mowa w ust. 4, stosuje się przepisy ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.</p>	<p>Niniejsza poprawka towarzyszy proponowanej poprawce do art. 3 ust. 1 pkt 4, przewidującej udzielanie środków ochrony i pomocy również w postaci innych adekwatnych rodzajów wsparcia, w tym nieodpłatnej pomocy psychologicznej i prawnej. Przepis zawarty w art. 6 ust. 3 stanowi uszczegółowienie i bliższe scharakteryzowanie tego rodzaju wsparcia. Jego wprowadzenie wynika z brzmienia pkt 38 preambuły Dyrektywy, zgodnie z którym „rodzaj wsparcia, które powinny oferować specjalistyczne służby wsparcia, może obejmować zapewnienie schronienia i bezpiecznego zakwaterowania, pilną pomoc medyczną, skierowanie na badania lekarskie i obdukcję w celu uzyskania dowodów w przypadku gwałtu lub napaści na tle seksualnym, krótko- i długoterminowe doradztwo psychologiczne, opiekę pourazową, doradztwo prawne, dostęp do adwokata oraz specyficzne usługi dla dzieci będących bezpośrednio lub pośrednio ofiarami”.</p> <p>Wprowadzenie poprawek w postaci art. 6 ust. 4 oraz art. 6 ust. 5 ma na celu umożliwienie zlecenia pomocy, o której mowa powyżej, organizacjom pozarządowym na zasadach wskazanych w ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (tj. z dnia 14 lipca 2014 r., Dz. U. z 2014 r. poz. 1118 z późn. zm.). Trudno bowiem sobie wyobrazić, by to funkcjonariusz policji był zaangażowany w pomoc w wynajmowaniu mieszkania dla pokrzywdzonych. Brak proponowanego uregulowania uniemożliwia zlecenie tych zadań na zewnątrz, innym podmiotom. Proponowany zapis nie obciąża jednak komendantów Policji do dokonywania tej czynności, a jedynie ją umożliwia.</p> <p>Sposób regulacji poprawek w postaci art. 6 ust. 4 oraz art. 6 ust. 5 stanowi zaś nawiązanie do mających takie samo przeznaczenie przepisów zawartych w art. 25 ust. 1 oraz ust. 5 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tj. z dnia 14 listopada 2012 r., Dz. U. z 2013 r. poz. 182 z późn. zm.).</p>
---------------------------------	--	--

<p><b>Art. 7.</b> 1. Osobie, której udzielono pomocy w zakresie zmiany miejsca pobytu, która nie posiada źródeł utrzymania ani nie może podjąć pracy z powodu zagrożenia dla życia lub zdrowia, można udzielić pomocy finansowej przeznaczonej na:</p> <p>1) zaspokojenie podstawowych potrzeb życiowych;</p> <p>2) pokrycie całości lub części kosztów tymczasowego udostępnienia lokalu mieszkalnego lub wynajęcia mieszkania;</p> <p>3) pokrycie kosztów uzyskania świadczeń opieki zdrowotnej, określonych w art. 15 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2008 r. Nr 164, poz. 1027, z późn. zm.6)), jeżeli osoba ta nie podlega obowiązkowemu ubezpieczeniu zdrowotnemu..</p>	<p><b>Art. 7.</b> 1. Osobie, której udzielono pomocy w zakresie zmiany miejsca pobytu, która nie posiada źródeł utrzymania i nie może podjąć pracy z powodu zagrożenia dla życia lub zdrowia, można udzielić pomocy finansowej:</p> <p>1) na zaspokojenie podstawowych potrzeb życiowych;</p> <p>2) na pokrycie całości lub części kosztów tymczasowego udostępnienia lokalu mieszkalnego lub wynajęcia mieszkania;</p> <p>3) na pokrycie kosztów uzyskania świadczeń opieki zdrowotnej, określonych w art. 15 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2008 r. Nr 164, poz. 1027, z późn. zm.) – jeżeli nie podlega obowiązkowemu ubezpieczeniu zdrowotnemu.</p> <p>4) <b>na pokrycie kosztów niezbędnych do uzyskania natychmiastowej pomocy medycznej, o ile osoba chroniona nie jest objęta ubezpieczeniem zdrowotnym zgodnie z przepisami o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.</b></p>	<p>Proponowana poprawka ma na celu zapewnienie (w przypadkach wskazanych w art. 7 ust. 1 projektu Ustawy) pomocy finansowej na pokrycie kosztów niezbędnych do uzyskania natychmiastowej pomocy medycznej w sytuacji, gdy osoba chroniona nie jest objęta ubezpieczeniem zdrowotnym finansowanym ze środków publicznych w chwili obejmowania jej ochroną przewidywaną przez niniejszy projekt Ustawy. Tego rodzaju gwarancja jest niezbędna w celu udzielenia pomocy osobom, które na skutek sytuacji przemocowych wymagają poddania się pilnym procedurom medycznym, bez konieczności czekania na uzyskanie środków lub innego tytułu do ubezpieczenia.</p>
<p><b>Art. 7.</b> 2. Wysokość pomocy finansowej, o której mowa w ust. 1 pkt 1, określa się, biorąc pod uwagę zakres i charakter udzielanych środków pomocy i ochrony oraz dotychczasowe wynagrodzenie osoby chronionej. Pomoc finansowa nie przekracza miesięcznie 3500 zł, a dla osoby</p>	<p><b>Art. 7.</b> 2. Wysokość pomocy finansowej, o której mowa w ust. 1 pkt 1, określa się, biorąc pod uwagę zakres i charakter udzielanych środków pomocy i ochrony oraz dotychczasowe wynagrodzenie osoby chronionej. Pomoc finansowa dla osoby dorosłej nie przekracza miesięcznie 9/10, a dla osoby małoletniej połowy</p>	<p>Proponowana poprawka ma na celu umożliwienie indeksowania finansowej przez państwo pomocy bez konieczności dokonywania każdorazowej nowelizacji ustawy. Z tych względów praktycznym i długoterminowym rozwiązaniem jest wykorzystanie stawek ułamkowych zamiast stawek kwotowych. Proponowane rozwiązanie jest analogiczne do przepisu zawartego w art. 53a ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tj. z dnia 14 listopada 2012 r., Dz. U. z 2013 r. poz.182 z późn. zm.),</p>

<p>małoletniej 2000 zł.</p>	<p>przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw, bez wypłat nagród z zysku, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego za okres poprzedzający dzień przyznania wynagrodzenia.</p>	<p>przewidującego indeksowanie wynagrodzenia za sprawowanie opieki.</p> <p>Mając na uwadze, że przeciętne miesięczne wynagrodzenie w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku w sierpniu 2014 r. wyniosło 3890,67 zł (patrz: Komunikat Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z dnia 16 września 2014 r. w sprawie przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku w sierpniu 2014 r.), należy przyjąć, iż 9/10 tej kwoty wynosi obecnie 3501,00 zł, zaś 1/2 tej kwoty 1945,00 zł, czyli mniej więcej tyle, ile zaplanował na ten cel projektodawca.</p>
<p><b>Art. 7.</b> 6. W przypadku udzielenia osobie chronionej pomocy, o której mowa w ust. 1 pkt 3, właściwy komendant Policji może wskazać lekarzy i placówki medyczne, mogące jej świadczyć opiekę zdrowotną.</p>	<p>usunięty</p>	<p>Proponowane usunięcie art. 7 ust. 6 projektu Ustawy stanowi konsekwencję braku podstaw prawnych w obowiązującym prawie nadających właściwemu komendantowi Policji uprawnienia do decydowania, z usług jakiego lekarza lub placówki powinna korzystać osoba pokrzywdzona. Jest to spójne z systemem korzystania ze świadczeń medycznych finansowanych ze środków publicznych, przewidujących swobodę wyboru świadczeniodawcy tych świadczeń przez pacjenta. Ponadto tego rodzaju uprawnienia nie przyznaje również sama Dyrektywa. Trudno znaleźć także uzasadnienie dla wprowadzenia takiego rozwiązania, ograniczającego prawa pokrzywdzonego.</p>
<p><b>Art. 10.</b> 1. W przypadku zagrożenia dla zdrowia psychicznego pokrzywdzonego, świadka lub osób im najbliższych organ prowadzący czynności operacyjno-rozpoznawcze albo postępowanie sprawdzające lub postępowanie przygotowawcze albo sąd informuje pokrzywdzonego lub świadka o możliwości udzielenia pomocy psychologicznej świadczonej przez</p>	<p><b>Art. 10.</b> 1. W przypadku zagrożenia dla zdrowia psychicznego pokrzywdzonego lub osoby najbliższej organ prowadzący czynności operacyjno-rozpoznawcze albo prowadzący postępowanie sprawdzające lub postępowanie przygotowawcze albo sąd <b>informuje pokrzywdzonego o możliwości otrzymania pomocy psychologicznej w trybie art. 3 ust. 1 pkt. 4 oraz wskazuje pokrzywdzonemu</b></p>	<p>Niniejsza poprawka towarzyszy poprawce wprowadzonej w art. 3 ust. 1 pkt 4, przewidującej udzielanie środków ochrony i pomocy również w postaci innych adekwatnych rodzajów wsparcia, w tym nieodpłatnej pomocy psychologicznej. Przepis zawarty w art. 10 ust. 1 stanowi uszczegółowienie i bliższe scharakteryzowanie tego rodzaju wsparcia. Jego wprowadzenie stanowi rezultat brzmienia pkt 38 preambuły Dyrektywy, zgodnie z którym „rodzaje wsparcia, które powinny oferować specjalistyczne służby wsparcia, może obejmować zapewnienie schronienia i bezpiecznego zakwaterowania, pilną pomoc medyczną,</p>

<p>podmioty, które otrzymały na ten cel dotację z Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej, o którym mowa w art. 43 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny wykonawczy, lub inne podmioty świadczące pomoc psychologiczną, wraz ze wskazaniem listy tych podmiotów i określeniem sposobu kontaktu.</p>	<p>podmioty, które otrzymały na ten cel dotację z Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej, lub inne podmioty świadczące <b>bezpłatną</b> pomoc psychologiczną, wraz ze wskazaniem listy tych podmiotów, <b>ich specjalizacji w zakresie wsparcia dla pokrzywdzonych poszczególnymi typami przestępstw</b> i sposobu kontaktu.</p>	<p><i>skierowanie na badania lekarskie i obdukcję w celu uzyskania dowodów w przypadku gwałtu lub napaści na tle seksualnym, krótko- i długoterminowe doradztwo psychologiczne, opiekę pourazową, doradztwo prawne, dostęp do adwokata oraz specyficzne usługi dla dzieci będących bezpośrednio lub pośrednio ofiarami”.</i></p> <p>Ponadto z uwagi na brzmienie pkt 38 preambuły Dyrektywy, proponowana poprawka ma na celu nie tylko zagwarantowanie prawa do informacji o pomocy psychologicznej, ale również zagwarantowania jej bezpłatnego otrzymania. Co istotne, z uwagi na specyfikę poszczególnych kategorii przestępstw i ich następstw, proponowana poprawka ma również na celu zapewnienie, że pokrzywdzonym zostanie wskazana lista podmiotów, specjalizujących się w udzielaniu pomocy psychologicznej osobom pokrzywdzonym poszczególnymi rodzajami przestępstw (np. ofiarom przemocy domowej, ofiarom handlu ludźmi, ofiarom przestępstw motywowanych uprzedzeniami etc.).</p>
<p><b>brak uregulowania</b></p>	<p><b>Art. 10.</b> 2. W przypadku gdy pokrzywdzony był ofiarą przestępstw wymienionych w art. 2 ust. 3 lub ze względu na jego cechy osobowe określone w art. 2 ust. 2 należy go uznać za osobę o szczególnych potrzebach organ prowadzący czynności operacyjno-rozpoznawcze albo prowadzący postępowanie sprawdzające lub postępowanie przygotowawcze albo sąd informuje pokrzywdzonego o możliwości otrzymania pomocy prawnej w trybie art. 3 ust. 1 pkt. 4 oraz wskazuje pokrzywdzonemu podmioty, które otrzymały na ten cel dotację z Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej, lub inne podmioty świadczące bezpłatną pomoc</p>	<p>Niniejsza poprawka towarzyszy poprawce wprowadzonej w art. 3 ust. 1 pkt 4, przewidującej udzielanie środków ochrony i pomocy również w postaci innych adekwatnych rodzajów wsparcia, w tym nieodpłatnej pomocy prawnej. Przepis zawarty w art. 10 ust. 2 stanowi uszczegółowienie i bliższe scharakteryzowanie tego rodzaju wsparcia. Jego wprowadzenie stanowi rezultat brzmienia pkt 38 preambuły Dyrektywy, zgodnie z którym „rodzaje wsparcia, które powinny oferować specjalistyczne służby wsparcia, może obejmować zapewnienie schronienia i bezpiecznego zakwaterowania, pilną pomoc medyczną, skierowanie na badania lekarskie i obdukcję w celu uzyskania dowodów w przypadku gwałtu lub napaści na tle seksualnym, krótko- i długoterminowe doradztwo psychologiczne, opiekę pourazową, <b>doradztwo prawne, dostęp do adwokata</b> oraz <i>specyficzne usługi dla dzieci będących bezpośrednio lub pośrednio</i></p>

	<p>prawną, wraz ze wskazaniem listy tych podmiotów, ich specjalizacji w zakresie wsparcia dla pokrzywdzonych poszczególnymi typami przestępstw i sposobu kontaktu.</p>	<p><i>ofiarami”</i>.</p> <p>Ponadto z uwagi na brzmienie pkt 38 preambuły Dyrektywy, proponowana poprawka ma na celu nie tylko zagwarantowanie prawa do informacji o pomocy prawnej ale również zagwarantowania jej bezpłatnego otrzymania. Co istotne, z uwagi na specyfikę poszczególnych kategorii przestępstw i ich następstw, proponowana poprawka ma również na celu zapewnienie, że pokrzywdzonym zostanie wskazana lista podmiotów, specjalizujących się w udzielaniu pomocy prawnej osobom pokrzywdzonym poszczególnymi rodzajami przestępstw (np. ofiarom przemocy domowej, ofiarom handlu ludźmi, ofiarom przestępstw motywowanych uprzedzeniami etc.).</p>
<p><b>Art. 10.</b> 2. Organ albo sąd, na wniosek pokrzywdzonego lub świadka, wzywa podmiot, który otrzymał dotację z Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej, do udzielenia pomocy psychologicznej w terminie 14 dni od dnia wezwania.</p>	<p><b>Art. 10.</b> 3. Na wniosek pokrzywdzonego, organ albo sąd wzywa podmiot, który otrzymał dotację z Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej, do udzielenia pomocy psychologicznej <b>lub prawnej</b> w terminie 14 dni od dnia wezwania.</p>	<p>Niniejsza poprawka towarzyszy poprawce zawartej w art. 3 ust. 1 pkt 4, przewidującej udzielanie środków ochrony i pomocy również w postaci innych adekwatnych rodzajów wsparcia, w tym nieodpłatnej pomocy prawnej, i stanowi konsekwencję uzupełnienia projektu Ustawy o poprawkę zawartą w art. 10 o ust. 2.</p>
<p><b>Art. 11.</b> 2. Do zadań koordynatora należy: 1) zapewnienie współdziałania jednostek Policji w zakresie stosowania środków ochrony i pomocy; 2) przekazywanie jednostkom Policji informacji o podmiotach udzielających pomocy psychologicznej; 3) przekazywanie Ministrowi Sprawiedliwości posiadanych informacji o odmowie świadczenia</p>	<p><b>Art. 11.</b> 2. Do zadań koordynatora należy: <b>1) sprawowanie nadzoru nad prawidłowym sposobem realizacji zarządzanego środka ochrony i pomocy;</b> 2) zapewnienie współdziałania jednostek Policji w zakresie stosowania środków ochrony i pomocy; 3) przekazywanie jednostkom Policji informacji o podmiotach udzielających pomocy psychologicznej i prawnej; <b>4) współpraca z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz pomocy ofiarom przestępstw;</b></p>	<p>Proponowana poprawka stanowi wyraz dostrzeżenia konieczności zapewnienia efektywnego nadzoru nad mechanizmem pomocy pokrzywdzonym, przewidywanym w projektowanej Ustawie. Tym samym, mając na uwadze konieczność zapewnienia nadzoru nad prawidłowością realizacji zarządzanych środków ochrony i pomocy (zarówno co do ich wykonywania przez poszczególnych funkcjonariuszy, jak i przez organizacje pozarządowe, którym tego rodzaju zadania zlecono), za najważniejsze należy uznać powierzenie tego rodzaju nadzoru koordynatorowi (jako podmiotowi najlepiej zorientowanemu w zakresie stosowania ustawy na terenie właściwości danego komendanta policji).</p>

<p>pomocy psychologicznej przez podmiot, który otrzymał na ten cel dotację z Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej.</p>	<p><b>5) dbanie o ciągłe podnoszenie kwalifikacji przez funkcjonariuszy mających kontakt z pokrzywdzonymi, w tym poprzez prowadzenie dla nich spotkań i szkoleń;</b></p> <p>6) przekazywanie Ministrowi Sprawiedliwości posiadanych informacji o odmowie świadczenia pomocy psychologicznej lub prawnej przez podmiot, który otrzymał na ten cel dotację z Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej.</p>	<p>Niniejsza poprawka towarzyszy również poprawce zawartej w art. 3 ust. 3 przewidującej współpracę komendanta wojewódzkiego (Stołecznego) policji z organizacjami pozarządowymi.</p> <p>Ponadto w celu zagwarantowania należytego wykonywania przez funkcjonariuszy obowiązków wynikających z projektowanej Ustawy, konieczne jest również zobowiązanie właściwego koordynatora do dbania o ciągłe podnoszenie kwalifikacji funkcjonariuszy pracujących na terenie danego regionu. Wykonywanie tego rodzaju obowiązku stanowić będzie realizację obowiązku wskazanego w pkt. 61 preambuły Dyrektywy, zgodnie z którym <i>„państwa członkowskie powinny zapewnić takie szkolenie dla służb policyjnych i pracowników wymiaru sprawiedliwości. Należy także propagować szkolenia prawników, prokuratorów i sędziów oraz specjalistów udzielających wsparcia ofiarom lub służb świadczących usługi w zakresie sprawiedliwości naprawczej. Wymóg ten powinien obejmować szkolenie dotyczące szczególnych służb udzielających wsparcia ofiarom, do których należy kierować ofiary, lub szkolenie specjalistyczne, gdy praca tych osób skupia się na ofiarach mających szczególne potrzeby, a także szkolenie specjalistyczne z zakresu psychologii. W stosownych przypadkach takie szkolenie powinno uwzględniać aspekt płci. Działania państw członkowskich powinny i być uzupełniane wytycznymi, zaleceniami oraz wymianą najlepszych praktyk zgodnie z harmonogramem budapeszteńskim”</i>. Niniejszy przepis odpowiada także obowiązkowi zawartemu treści art. 25 ust. 1 Dyrektywy, zgodnie z którym <i>„państwa członkowskie zapewniają, by urzędnicy, którzy mogą mieć kontakt z ofiarami, tacy jak funkcjonariusze policji i pracownicy sądu, przeszli zarówno ogólne, jak i specjalistyczne szkolenie na poziomie odpowiadającym ich kontaktom z ofiarami, mające uświadomić im potrzeby ofiar oraz nauczyć ich traktowania ofiar z szacunkiem oraz w sposób bezstronny, i profesjonalny”</i>.</p>
<p><b>brak regulacji</b></p>	<p><b>Art. 11.</b></p>	<p>Niniejsza poprawka towarzyszy poprawce zawartej w art. 11 ust.</p>



	<p>3. Komendant Główny Policji co najmniej raz na dwa lata opracuje oraz wyda wytyczne do prowadzenia szkoleń określonych w ust. 2 pkt 5 oraz do szkoleń prowadzonych dla koordynatorów do spraw ochrony i pomocy dla pokrzywdzonego i świadka.</p>	<p>2 pkt 5 projektu Ustawy i wprowadza mechanizm stałego aktualizowania treści oraz sposobów przeprowadzania szkoleń zarówno dla funkcjonariuszy, mających bezpośredni kontakt z pokrzywdzonymi, jak również koordynatorów do spraw ochrony i pomocy dla pokrzywdzonego i świadka.</p> <p>Wprowadzenie ust. 3 do art. 11 projektu Ustawy w proponowanym brzmieniu odbywa się na zasadach analogicznych do regulacji obowiązujących w art. 8 ust. 5 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493, z późn. zm.)</p> <p>Niniejszy poprawka realizuje również obowiązek zawarty treści art. 25 ust. 1 Dyrektywy, zgodnie z którym <i>„państwa członkowskie zapewniają, by urzędnicy, którzy mogą mieć kontakt z ofiarami, tacy jak funkcjonariusze policji i pracownicy sądu, przeszli zarówno ogólne, jak i specjalistyczne szkolenie na poziomie odpowiadającym ich kontaktom z ofiarami, mające uświadomić im potrzeby ofiar oraz nauczyć ich traktowania ofiar z szacunkiem oraz w sposób bezstronny, i profesjonalny”</i>.</p>
<p><b>Art. 11.</b> 3. Organ prowadzący czynności operacyjno-rozpoznawcze albo prowadzący postępowanie sprawdzające lub postępowanie przygotowawcze albo sąd powiadamia koordynatora o:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1) ujawnionych zagrożeniach wobec osób, o których mowa w art. 1 ust. 1;</li> <li>2) przypadkach odmowy udzielenia pomocy na wezwanie organu, o którym mowa w art. 10 ust. 2.</li> </ol>	<p><b>Art. 11.</b> 4. Organ prowadzący czynności operacyjno-rozpoznawcze albo prowadzący postępowanie sprawdzające lub postępowanie przygotowawcze albo sąd powiadamia koordynatora o:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1) ujawnionych zagrożeniach wobec osób, o których mowa w art. 1 ust. 1;</li> <li>2) przypadkach odmowy udzielenia pomocy na wezwanie organu, o którym mowa w art. 10 <b>ust. 3.</b></li> </ol>	<p>Niniejsza poprawka towarzyszy poprawce zawartej w art. 11 ust. 2 oraz ust. 3 i stanowi konsekwencję zmiany numeracji przepisów.</p>

<p><b>Art. 12.</b> 1. Środków ochrony i pomocy udziela właściwy komendant Policji <u>na pisemny wniosek</u>: 1) pokrzywdzonego lub świadka, złożony za pośrednictwem organu prowadzącego czynności operacyjno-rozpoznawcze albo postępowanie sprawdzające lub postępowanie przygotowawcze albo sądu, który może przedstawić pisemną opinię w przedmiocie wniosku;</p>	<p><b>Art. 12.</b> 1. Środków ochrony i pomocy udziela właściwy komendant Policji: 1) na pisemny wniosek pokrzywdzonego lub świadka <b>байд ich przedstawiciela ustawowego albo ustanowionego w sprawie kuratora procesowego w trybie art. 51 § 2a ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego</b>, złożony za pośrednictwem organu prowadzącego czynności operacyjno-rozpoznawcze albo prowadzącego postępowanie sprawdzające lub postępowanie przygotowawcze albo sądu, który może przedstawić pisemną opinię w przedmiocie wniosku;</p>	<p>Proponowana poprawka stanowi wyraz dostrzeżenia konieczności zapewnienia możliwości złożenia wniosku o przyznanie środków ochrony i pomocy w imieniu małoletniego przez jego przedstawicieli ustawowych albo ustanowionych kuratorów procesowych (w przypadku gdy praw małoletniego nie mogą wykonywać przedstawiciele ustawowi ze względu na konflikt interesów, brak opieki lub odłącznie od rodziny).</p> <p>Niniejsza poprawka towarzyszy poprawce zawartej w art. 19 pkt 1 b) i 1c) projektu Ustawy, przewidującej wprowadzenie do ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego funkcji kuratora sądowego, wyznaczanego dla pokrzywdzonego będącego małoletnim w przypadku, gdy jego praw nie może wykonywać przedstawiciel ustawowy ze względu na konflikt interesów, brak opieki oraz odłącznie od rodziny.</p>
<p><b>Art. 12.</b> 3. Zarządzenie w przedmiocie udzielenia środków ochrony i pomocy wydaje właściwy komendant Policji, w terminie nie dłuższym niż 14 dni od otrzymania wniosku, po przeprowadzeniu oceny okoliczności uzasadniających udzielenie środków ochrony i pomocy, odpowiednio do stopnia zagrożenia dla osób chronionych.</p>	<p><b>Art. 12.</b> 3. Zarządzenie w przedmiocie udzielenia środków ochrony i pomocy wydaje właściwy komendant Policji <b>niezwłocznie</b>, jednak w terminie nie dłuższym niż <b>7 dni</b> od otrzymania wniosku, po przeprowadzeniu oceny okoliczności uzasadniających udzielenie środków ochrony i pomocy, odpowiednio do stopnia zagrożenia dla osób chronionych.</p>	<p>Z uwagi na cel ustawy, jakim jest wprowadzenie ochrony pokrzywdzonego lub świadka zagrożonego w poważnym stopniu skrzywdzeniem przez sprawców przestępstwa, konieczne jest podejmowanie niezwłocznych rozstrzygnięć w zakresie zapewnienia im ochrony. Stąd termin 14 dni na podjęcie rozstrzygnięcia w przedmiotowej sprawie jest zdecydowanie zbyt długi. Proponowana poprawka nakłada obowiązek niezwłocznego działania komendantów policji (lub osób przez nich upoważnionych), jednak nie przekraczającego 7 dni od otrzymania wniosku.</p>
<p><b>Art. 12.</b> 4. O udzieleniu lub odmowie udzielenia środków ochrony i pomocy niezwłocznie powiadamia się osobę chronioną, której dotyczy zarządzenie, oraz sąd albo organ, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, a w postępowaniu przygotowawczym organ nadzorujący to postępowanie.</p>	<p><b>Art. 12.</b> <b>4. W przypadku złożenia wniosku o ochronę przewidzianą w art. 3 ust. 1 pkt 1 lub 2, do czasu wydania zarządzenia wskazanego w art. 12 ust. 3 wobec wnioskodawcy stosowane są tymczasowo środki ochrony przewidziane w art. 4 ust. 2, art. 5 ust. 2.</b> <b>5.</b> O udzieleniu lub odmowie udzielenia środka</p>	<p>Konsekwencją poważnego zagrożenia dla pokrzywdzonego lub świadka skrzywdzeniem przez sprawców przestępstwa jest konieczność zapewnienia im natychmiastowej ochrony – także przed podjęciem rozstrzygnięć w tej sprawie przez właściwy organ (komendanta policji). Zagrożone bowiem w poważnym stopniu są ich życie lub zdrowie. Stąd propozycja wprowadzenia rozwiązań tymczasowych i zapewnienia w niezbędnym zakresie ochrony pokrzywdzonym/świadkom już od momentu złożenia</p>

	<p>ochrony i pomocy niezwłocznie powiadamia się osobę chronioną, której dotyczy zarządzenie, oraz sąd albo organ, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, a w postępowaniu przygotowawczym organ nadzorujący to postępowanie.</p>	<p>przez nich wniosku w tym zakresie.</p> <p>Przepis oznaczony pierwotnie jako art. 12 ust. 4 pozostaje bez zmian, zmienia się jedynie jego numer (na art. 12 ust. 5).</p>
--	---	--

<p><b>Art. 12.</b> 5. Osoba, której odmówiono udzielenia środków ochrony i pomocy, może w terminie 7 dni od dnia powiadomienia o odmowie złożyć wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy. 6. Jeżeli nie ujawniły się nowe okoliczności, ponowny wniosek o udzielenie środków ochrony i pomocy nie podlega rozpatrzeniu, o czym zawiadamia się wnioskodawcę.</p>	<p><b>Art. 12.</b> 6. Osoba, której odmówiono udzielenia środków ochrony i pomocy, może w terminie 7 dni od dnia powiadomienia o odmowie złożyć <b>odwołanie do Komendanta Głównego Policji.</b> <b>7. Od zarządzenia Komendanta Głównego Policji przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie.</b></p>	<p>Konstytucja RP (Dz. U. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.) w art. 78 przewiduje zasadę dwuinstancyjności postępowania administracyjnego. Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (tj. z dnia 30 stycznia 2013 r., Dz. U. z 2013 r. poz. 267 z późn. zm.) zasadą tego postępowania jest złożenie odwołania do organu wyższej instancji, a środek w postaci wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy przysługuje jedynie od rozstrzygnięć naczelnych i centralnych organów administracji publicznej.</p> <p>Ponieważ policja jest formacją zhierarchizowaną nie ma powodu, by nie stosować zasady odwołania do rozstrzygnięć podejmowanych przez komendantów wojewódzkich (Stołeczny) policji. Co więcej, nadzór Komendanta Głównego Policji nad rozstrzygnięciami podległymi mu komendantów w sprawach środków ochrony i pomocy, pomoże zapewnić jednolitość rozstrzygnięć i tożsamość uzyskiwanej przez pokrzywdzonych/świadków pomocy niezależnie od ich miejsca zamieszkania.</p> <p>Proponowana poprawka wprowadza także jako środek zaskarżenie rozstrzygnięć Komendanta Głównego Policji do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie (zgodnie z jego właściwością), by wprowadzić kontrolę sądową nad rozstrzygnięciami administracji wydawanymi w sprawach uprawnień obywateli i zapewnić zasadę prawa do sądu, wyrażoną w art. 45 i art. 184 Konstytucji RP.</p> <p>Zaproponowano także usunięcie ust. 6 niniejszego przepisu. W związku z zagrożeniem niezwykle ważnego dobra prawnie chronionego, jakim jest życie lub zdrowie człowieka, konieczne jest sprawdzanie i podejmowanie rozstrzygnięć w przypadku każdego wniosku o przyznanie pomocy lub ochrony. Zdarza się bowiem, że choć okoliczności sprawy karnej nie ulegają zmianie, to z różnych przyczyn zagrożone może być bezpieczeństwo osób</p>
--	---	--

		<p>pokrzywdzonych lub świadków na różnych etapach trwania postępowania karnego. W obecnym brzmieniu przepis ten jest niejasny i pozwala organom na zbyt dużą dowolność w kształtowaniu uprawnień pokrzywdzonych.</p>
<p><b>Art. 13.</b> 1. Przed rozpoczęciem stosowania środków ochrony i pomocy pełnoletnia osoba chroniona składa właściwemu komendantowi Policji pisemne zobowiązanie do:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1) przestrzegania zasad i zaleceń w zakresie udzielonej ochrony i pomocy;</li> <li>2) wykonywania obowiązków ciążących na niej z mocy ustawy oraz wynikających z prawomocnych orzeczeń i decyzji – w przypadku udzielenia pomocy w zakresie zmiany miejsca pobytu.</li> </ol> <p>2. Właściwy komendant Policji przedstawia osobom chronionym zasady i zalecenia w zakresie stosowania środków ochrony i pomocy.</p>	<p><b>Art. 13.</b> Właściwy komendant Policji przedstawia osobom chronionym zasady i zalecenia w zakresie stosowania środków ochrony i pomocy.</p>	<p>Jednym z podstawowych celów wprowadzenia Dyrektywy jest ochrona ofiar przestępstw przed wtórną i ponowną wiktyimizacją, zastraszaniem oraz przed odwetem, poprzez przyznanie im odpowiedniego wsparcia, ułatwiającego odzyskanie równowagi oraz uzyskanie należytego dostępu do wymiaru sprawiedliwości. (pkt 9 preambuły Dyrektywy). Ponadto należy im udostępnić takie środki chroniące przed wtórną lub ponowną wiktyimizacją, zastraszaniem oraz odwetem, jak środki tymczasowe, nakazy ochrony bądź sądowe zakazy lub nakazy powstrzymywania się od określonych czynności. Mają one z jednej strony zapewnić bezpieczeństwo osobom chronionym, a z drugiej nie mogą naruszać ich godności (pkt. 52 preambuły Dyrektywy). Powinny być też prowadzone w sposób taktowny, tak aby ofiary były traktowane z szacunkiem i by mogły nabrać zaufania do danych organów (pkt. 53 preambuły Dyrektywy).</p> <p>By zrealizować powyżej postawione cele, niedopuszczalne jest nakładanie na pokrzywdzonego dodatkowych obowiązków przez policję. Prowadzi ono bowiem do jego wtórnej wiktyimizacji, a jej przeciwdziałanie jest jednym z podstawowych celów Dyrektywy.</p> <p>Stąd propozycja usunięcia art. 13 ust. 1 projektu Ustawy.</p>
<p><b>Art. 14.</b> 1. Właściwy komendant Policji, po wysłuchaniu osoby chronionej, może zmieniać zastosowane środki ochrony i pomocy, w tym wysokość pomocy finansowej, odpowiednio do okoliczności.</p>	<p><b>Art. 14.</b> 1. Właściwy komendant Policji po wysłuchaniu osoby chronionej oraz <b>po konsultacji z koordynatorem wskazanym w art. 11 ust. 1 w uzasadnionych przypadkach</b> może zmieniać zastosowane środki ochrony i pomocy, w tym wysokość pomocy finansowej, odpowiednio do</p>	<p>Istotne jest, aby zmiany w zakresie zastosowanego środka pomocy i ochrony były konsultowane z osobami, które mają największą wiedzę w zakresie ich stosowania, stąd propozycja, by decyzja taka była podejmowana po konsultacjach z właściwym koordynatorem i by miała ona miejsce jedynie w uzasadnionych przypadkach.</p>

	<p>okoliczności. <b>Przepisy art. 12 ust. 5-7 stosuje się odpowiednio.</b></p>	<p>Ponadto decyzja taka, jako zmieniająca prawa obywateli, musi podlegać kontroli instancyjnej i sądowej, stąd propozycja dodania uprawnienia do jej zaskarżenia przez osobę chronioną – analogicznego jak w przypadku przyznania lub odmowy przyznania ochrony bądź pomocy (patrz uwagi do art. 12 ust. 6-7).</p>
<p><b>Art. 15.</b></p> <p>1. Osoba, której udzielono ochrony osobistej lub pomocy w zakresie zmiany miejsca pobytu, <u>jest obowiązana</u> do przekazywania jednostce Policji wykonującej zarządzenie w przedmiocie środków ochrony i pomocy informacji niezbędnych do jego prawidłowej realizacji, w tym informacji dotyczących kontaktów rodzinnych i towarzyskich, stanu majątkowego oraz stanu zdrowia.</p> <p>2. Przed udzieleniem środka ochrony i pomocy osoba chroniona <u>może zostać poddana</u> za jej zgodą badaniu psychologicznemu.</p>	<p><b>Art. 15.</b> Osoba, której udzielono ochrony osobistej lub pomocy w zakresie zmiany miejsca pobytu, zobowiązana jest do przekazywania jednostce Policji wykonującej zarządzenie w przedmiocie środków ochrony i pomocy informacji niezbędnych do jego prawidłowej realizacji, w tym informacji dotyczących kontaktów rodzinnych i towarzyskich, stanu majątkowego oraz stanu zdrowia, <b>jeżeli mają one bezpośredni wpływ na realizację środków ochrony i pomocy.</b></p>	<p>Z uwagi na cele dyrektywy wskazane szczegółowo w uwagach do art. 13 projektu Ustawy, mających na celu zabezpieczenie godności pokrzywdzonemu/świadkowi i niedopuszczenie do ich powtórnej wiktyimizacji, a także z powodu brak merytorycznych podstaw do zlecenia badania psychologicznego wnioskodawcy przez organy policji w postępowaniu o udzielenie środków pomocy lub ochrony, należy usunąć ust. 2 niniejszego przepisu.</p> <p>Ponadto należy wprowadzić ograniczenia odnośnie do zobowiązania pokrzywdzonego do przekazywania komendantowi policji informacji niezwykle osobistych informacji jedynie do przypadków, gdy są one bezpośrednio, zatem ściśle związane z wnioskowaną lub udzieloną ochroną albo pomocą. Inne informacje w takim postępowaniu są zbędne, zatem nie można zobowiązywać obywatela do ich ujawnienia.</p>
<p><b>Art. 16.</b></p> <p>2. Jeżeli okoliczności uzasadniające udzielenie środka ochrony i pomocy nie ustały, właściwy komendant Policji, na wniosek osoby chronionej albo na wniosek sądu lub organu prowadzącego postępowanie przygotowawcze, za zgodą osoby chronionej, może wydać zarządzenie o udzieleniu środków ochrony i pomocy na dalszy czas oznaczony. Przepisy art. 12 ust. 2–6 stosuje się odpowiednio.</p>	<p><b>Art. 16.</b></p> <p>2. Jeżeli okoliczności uzasadniające udzielenie środka ochrony i pomocy nie ustały, właściwy komendant Policji, na wniosek osoby chronionej albo na wniosek sądu lub organu prowadzącego postępowanie przygotowawcze, za zgodą osoby chronionej, <b>wydaje</b> zarządzenie o udzieleniu środków ochrony i pomocy na dalszy czas oznaczony. Przepisy art. 12 ust. 2–7 stosuje się odpowiednio.</p>	<p>Analogicznie, jak w opisanych powyżej przepisach art. 4-6, Dyrektywa nakazuje udzielanie (lub w tym przypadku zapewnienie dalszego trwania) środków pomocy lub ochrony, jeżeli pokrzywdzony/świadek znajduje się w niebezpieczeństwie. Stąd proponowana zmiana na obligatoryjne (w miejsce fakultatywnego) przedłużenie tych środków, jeśli zagrożenie nadal istnieje.</p> <p>Numeracja przepisów art. 12 została zmieniona zgodnie z zaproponowanymi powyżej zmianami do tego przepisu.</p>

<p><b>Art. 17.</b> 1. Komendant Policji, który wydał zarządzenie w przedmiocie środków ochrony i pomocy, uchyla te środki, jeżeli:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1) ustały przesłanki, które uzasadniały ich udzielenie;</li> <li>2) osoba chroniona bezpodstawnie uchyliła się od złożenia zeznań w toku postępowania, w związku z którym udzielono jej środka ochrony i pomocy;</li> <li>3) osoba chroniona, pomimo wezwania, nie złożyła pisemnego zobowiązania, o którym mowa w art. 13;</li> <li>4) osoba chroniona złożyła wniosek o uchylenie.</li> </ol>	<p><b>Art. 17.</b> 1. Komendant Policji, który wydał zarządzenie w przedmiocie środków ochrony i pomocy, uchyla te środki, jeżeli:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1) ustały przesłanki, które uzasadniały ich udzielenie;</li> <li>2) osoba chroniona bezpodstawnie uchyliła się od złożenia zeznań w toku postępowania, w związku z którym udzielono jej środka ochrony i pomocy;</li> <li>3) osoba chroniona złożyła wniosek o uchylenie.</li> </ol>	<p>W związku z propozycją usunięcia art. 13 ust. 1 projektu Ustawy, należy również usunąć odniesienie do tego przepisu w art. 17 ust. 1 pkt 3 projektu Ustawy i usunąć ten przepis. Wówczas dotychczasowy pkt 4) zmieni numer na pkt 3).</p>
<p><b>Art. 17.</b> 2. Właściwy komendant Policji może uchylić środki ochrony i pomocy, jeżeli:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1) wydano postanowienie o przedstawieniu osobie chronionej zarzutów złożenia fałszywych zeznań w toku postępowania, w związku z którym udzielono jej środków ochrony i pomocy;</li> <li>2) osoba chroniona umyślnie wprowadziła w błąd lub zataiła istotne informacje co do okoliczności, w związku z którymi udzielono jej środków ochrony i pomocy;</li> <li>3) osoba chroniona nie przestrzega zasad i zaleceń w zakresie udzielonych środków ochrony i</li> </ol>	<p><b>Art. 17.</b> 2. Właściwy komendant Policji może uchylić środki ochrony i pomocy, jeżeli:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1) wydano postanowienie o przedstawieniu osobie chronionej zarzutów złożenia fałszywych zeznań w toku postępowania, w związku z którym udzielono jej środków ochrony i pomocy;</li> <li>2) osoba chroniona umyślnie wprowadziła w błąd lub zataiła istotne informacje co do okoliczności, w związku z którymi udzielono jej środków ochrony i pomocy;</li> <li>3) osoba chroniona <b>uporczywie</b> nie przestrzega zasad i zaleceń w zakresie udzielonych środków ochrony i pomocy;</li> <li>4) osoba chroniona korzysta ze środków ochrony i pomocy niezgodnie z ich przeznaczeniem.</li> </ol>	<p>W związku z wagą środków pomocy i ochrony dla zapewnienia bezpieczeństwa pokrzywdzonym/świadkom, zatem dla ich życia i zdrowia, a także różnym stopniem zrozumienia dla nakładanych na nich obowiązków, wynikającym choćby z niskiej świadomości prawnej, stopnia uzależnienia od sprawcy, traumy powstałej w wyniku przestępstwa czy wpływu długiego stosowania lub intensywności doświadczanej przemocy, uchylenie środków pomocy lub ochrony z uwagi na nieprzestrzeganie ich zasad i zaleceń jest zbyt daleko idącą i zbyt surową konsekwencją. Część pokrzywdzonych może nieświadomie lub niecelowo nie przestrzegać nałożonych na nich zasad w zakresie ochrony. Stąd proponujemy wprowadzić możliwość odstąpienia od udzielania pomocy/ochrony jedynie w przypadku istnienia uporczywości w działaniach pokrzywdzonego lub świadka.</p>

<p>4) pomocy; osoba chroniona korzysta ze środków ochrony i pomocy niezgodnie z ich przeznaczeniem.</p>		
<p><b>Art. 17.</b> 3. W przypadku uchylenia środków ochrony i pomocy udzielonych osobie chronionej ustają również środki ochrony i pomocy udzielone osobie najbliższej.</p>	<p><b>Art. 17.</b> <b>3. W przypadku podejmowania rozstrzygnięcia w zakresie uchylenia środków ochrony i pomocy komendant Policji bierze pod uwagę dobro małoletnich, jeśli są oni objęci wykonywaniem tych środków.</b> 4. W przypadku uchylenia środków ochrony i pomocy udzielonych osobie chronionej ustają również środki ochrony i pomocy udzielone osobie najbliższej.</p>	<p>Podejmując rozstrzygnięcie w zakresie uchylenia środków pomocy/ochrony zawsze należy mieć na uwadze dobro małoletnich, który także są objęci działaniem tych środków. Zapewnienie dzieciom ochrony jest bowiem naczelnym zadaniem państwa. Stąd zachowanie osób dorosłych (nawet łamiące zasady ochrony), będących opiekunami małoletnich, nie może w żadnym stopniu wpłynąć na zakres ochrony, jakimi objęci są małoletni. Stąd konieczność wprowadzenia ust. 3 do art. 17 projektu Ustawy.</p> <p>Po wprowadzeniu nowego ust. 3, zmianie ulega numeracja dotychczasowego ust. 3 na ust. 4.</p>
<p><b>Art. 17.</b> 5. Do zarządzenia w przedmiocie uchylenia środka ochrony i pomocy stosuje się odpowiednio art. 12 ust. 4 i 5.</p>	<p><b>Art. 17.</b> 6. Do zarządzenia w przedmiocie uchylenia środka ochrony i pomocy stosuje się odpowiednio art. 12 ust. 5-7.</p>	<p>Zmiana w numerze ustępu wynika z wprowadzenia ust. 3 do art. 17 projektu Ustawy.</p> <p>Zmiana numeracji ustępów w art. 12 projektu Ustawy jest wynikiem zmian wprowadzonych do tego artykułu.</p>
<p><b>Art. 18.</b> 1. Niedopuszczalna jest czynność dowodowa zmierzająca do ujawnienia okoliczności udzielenia i wykonywania środków ochrony i pomocy. 2. Informacje dotyczące udzielenia i wykonywania środków ochrony i pomocy podlegają ochronie zgodnie z ustawą z dnia 5 sierpnia 2010 r. o ochronie informacji niejawnych (Dz. U. Nr 182, poz. 1228).</p>	<p><b>Art. 18.</b> Informacje dotyczące udzielenia i wykonywania środków ochrony i pomocy podlegają ochronie zgodnie z ustawą z dnia 5 sierpnia 2010 r. o ochronie informacji niejawnych (Dz. U. Nr 182, poz. 1228).</p>	<p>Systemowo przepis art. 18 ust. 1 projektu Ustawy (jako przepis proceduralny, a nie materialny) powinien znaleźć się bezpośrednio w przepisach Kodeksu postępowania karnego, wówczas bowiem gwarantuje zapewnienie większego bezpieczeństwa dla osób pokrzywdzonych/świadków. Stąd propozycja ujęcia go w art. 174a Kodeksu postępowania karnego. Zmiana ta zaproponowana jest poprzez zmianę art. 19 ust. 7a projektu Ustawy.</p> <p>W związku z tą zmianą treść art. 18 będzie jednoznaczna z treścią dotychczasowego ust. 2 tego przepisu.</p>



<p><b>Brak regulacji</b></p>	<p><b>Art. 19. 1a)</b>  <b>Art. 49b.</b> Pokrzywdzonemu, który nie korzysta z uprawnień określonych w art. 53 i 62, przysługują następujące uprawnienia:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1) otrzymywanie wszystkich orzeczeń kończących postępowanie w sprawie,</li> <li>2) prawo do bycia zawiadamianym o terminach rozpraw, w tym także w postępowaniu odwoławczym,</li> <li>3) korzystanie na jego wniosek z bezpłatnej pomocy tłumacza, jeżeli uczestniczy w rozprawie i nie włada w wystarczającym stopniu językiem polskim, oraz otrzymywanie orzeczeń kończących postępowanie w sprawie wraz z tłumaczeniem.</li> </ol>	<p>Proponowana poprawka ma na celu zapewnienie pokrzywdzonemu, który nie zdecydował się na wstąpienie do toczącego się postępowania w charakterze oskarżyciela posiłkowego lub powoda cywilnego gwarancji wynikających z Dyrektywy, które dotychczas w polskiej procedurze karnej przysługiwały pokrzywdzonym działającym w postępowaniu w charakterze strony. W pierwszej kolejności, odnoszą się one do wynikającego z pkt 31 preambuły Dyrektywy prawa do informacji o dacie i miejscu odbywania postępowania sądowego będącego wynikiem złożenia zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa na szkodę ofiary, które ma zastosowanie również do informacji o dacie i miejscu rozprawy dotyczącej odwołania od wyroku w danej sprawie. Ponadto, dotyczą one również prawa do otrzymywania informacji o sprawie (art. 6 Dyrektywy), obejmujące uzyskiwanie uzasadnienia lub krótkiego streszczenia uzasadnienia orzeczenia kończącego postępowanie w sprawie. Wreszcie gwarancje te służą urzeczywistnieniu prawa do tłumaczenia pisemnego i ustnego, o którym mowa w art. 7 Dyrektywy, obejmującego m.in. prawo do uzyskania tłumaczenia ustnego w związku z czynnym udziałem w rozprawie sądowej i wszelkich niezbędnych posiedzeniach, a także pisemnego tłumaczenia przynajmniej orzeczeń kończących postępowanie w sprawie wraz z uzasadnieniem lub krótkim streszczeniem tego uzasadnienia.</p>
<p><b>brak zapisu</b></p>	<p><b>Art. 19. 1b)</b> w art. 51 po § 2 dodaje się § 2a w brzmieniu:</p> <p>§ 2a. Jeżeli pokrzywdzonym jest małoletni, a jego praw nie może wykonywać przedstawiciel ustawowy ze względu na konflikt interesów, brak opieki lub odłączenie od rodziny, w postępowaniu reprezentuje go kurator procesowy wyznaczony przez prezesa sądu właściwego do rozpoznania sprawy.</p>	<p>Projekt Ustawy w obecnym brzmieniu nie realizuje artykułu 24 ust. 1b Dyrektywy, obejmującego gwarancję ustanowienia specjalnego przedstawiciela dla dziecka, jeśli rodzice nie mogą go reprezentować ze względu na konflikt interesów, brak opieki lub odłączenie od rodziny.</p> <p>Proponowana poprawka usuwa ten brak, a także realizuje założenia dyrektyw: Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/36/UE z dnia 5 kwietnia 2011 r. w sprawie zapobiegania handlowi ludźmi i zwalczania tego procederu oraz ochrony ofiar, zastępującą</p>

	<p><b>1c)</b> w art. 51 po § 3 dodaje się § 4 w brzmieniu :</p> <p>§ 4. Minister Sprawiedliwości w drodze rozporządzenia określi kompetencje i kwalifikacje osób mogących pełnić funkcje kuratora procesowego, tryb przygotowania tych osób, w tym program szkoleń, mając na względzie konieczność zapewnienia małoletniemu właściwej reprezentacji w postępowaniu karnym.</p>	<p>decyzję ramową Rady 2002/629/WSiSW oraz Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/92/UE z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie zwalczania niegodziwego traktowania w celach seksualnych i wykorzystywania seksualnego dzieci oraz pornografii dziecięcej, zastępującą decyzję ramową Rady 2004/68/WSiSW. Obie dyrektywy zobowiązują Państwa Członkowskie do ustanowienia specjalnego przedstawiciela dla dziecka, jeśli rodzice nie mogą go reprezentować ze względu na konflikt interesów. W przypadkach obu ww. dyrektyw pomimo upływu terminu do ich wdrożenia (termin wdrożenia pierwszej z nich minął dnia 6 kwietnia 2013 r., drugiej zaś 18 grudnia 2013 r.) nie wprowadzono do polskiego porządku prawnego kompleksowego rozwiązania dotyczącego zapewnienia kompetentnej reprezentacji dzieciom pokrzywdzonym przestępstwem przez rodzica. Niezbędne są zmiany legislacyjne w tym zakresie.</p>
<p><b>brak zapisu</b></p>	<p><b>Art. 19.</b> <b>7a)</b> art. 174a. Niedopuszczalna jest czynność dowodowa zmierzająca do ujawnienia okoliczności udzielenia i wykonywania środków ochrony i pomocy przewidzianych w ustawie z dnia ..... o ochronie i pomocy dla pokrzywdzonego i świadka (Dz. U. poz. ...).”</p>	<p>Proponowana poprawka stanowi konsekwencję zmiany wprowadzonej w art. 18 ust. 1 projektu Ustawy i przeniesienie zaproponowanego tam przepisu wprost do przepisów Kodeksu postępowania karnego (w postaci nowego art. 174a).</p> <p>Takie umiejscowienie tego przepisu pełniej zabezpieczy ochronę pokrzywdzonego lub świadka w postępowaniu karnym.</p>
<p><b>Art. 19.</b> 10) po art. 299 dodaje się art. 299a w brzmieniu: „Art. 299a. Podczas czynności z udziałem pokrzywdzonego w postępowaniu przygotowawczym może być obecna osoba przez niego wskazana, jeżeli nie uniemożliwia to przeprowadzenia</p>	<p><b>Art. 19.</b> 10) po art. 299 dodaje się art. 299a w brzmieniu: „Art. 299a. Podczas czynności z udziałem pokrzywdzonego w postępowaniu przygotowawczym może być obecna osoba przez niego wskazana. <b>Udziału takiej osoby można odmówić w wyjątkowych przypadkach</b>, jeżeli uniemożliwiłaby on przeprowadzenie czynności</p>	<p>Proponowana poprawka ma na celu podkreślenie podstawowego znaczenia przewidywanego w Dyrektywie prawa pokrzywdzonego do korzystania z asysty (wybranej przez niego osoby) w czynnościach przeprowadzonych z udziałem pokrzywdzonego, a także ograniczonej możliwości jego wyłączenia. Zgodnie bowiem z art. 20 Dyrektywy <i>“bez uszczerbku dla praw do obrony i zgodnie z przepisami o swobodzie sędziowskiej, państwa członkowskie <b>zapewniają</b>, by podczas postępowania przygotowawczego (...) c) ofiarom towarzyszyć</i></p>

czynności albo nie utrudnia jej w istotny sposób.”;	albo utrudniał ją w istotny sposób.”;	<i>mógł przedstawiciel prawny lub wybrana przez nie osoba, o ile nie podjęto uzasadnionej decyzji wykluczającej taką możliwość</i> ”. Niniejsza poprawka stanowić ma wyraźny sygnał, że ograniczenie tego rodzaju uprawnienia stanowić może wyłącznie rezultat wystąpienia szczególnego wyjątku, niepodlegającego wykładni rozszerzającej.
11) w art. 300: c) „§ 3. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, wzory pisemnych pouczeń, o których mowa w § 1–2a, mając na względzie takie poinformowanie o treści obowiązujących przepisów, które umożliwi ich zrozumienie także osobie niekorzystającej z pomocy obrońcy lub pełnomocnika.”;	11) w art. 300: c) „§ 3. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, wzory pisemnych pouczeń, o których mowa w § 1–2a, mając na względzie takie poinformowanie o treści obowiązujących przepisów, które umożliwi ich zrozumienie także osobie niekorzystającej z pomocy obrońcy lub pełnomocnika. <b>Pouczenie będzie przetłumaczone dla osób niewładających językiem polskim.</b> ”;	Proponowana poprawka ma na celu zagwarantować prawo do uzyskania informacji nie tylko dla osoby, która nie korzysta z pomocy profesjonalnego pełnomocnika, ale również osoby, która nie włada, lub włada w niewystarczającym stopniu językiem polskim. Tłumaczenie tego rodzaju pouczenia stanowi jeden z niezbędnych elementów zapewniających możliwość świadomego decydowania i efektywnego włączenia się pokrzywdzonego lub świadka do postępowania, a tym samym korzystania z praw przewidzianych przez Dyrektywę.

oprac. Witold Klaus, Paweł Knut, Justyna Podlewska, Magdalena Sadowska